

	Dokumentnamn: Läkemedel för enteral administrering via sond/PEG	Dokumenttyp: Vårdrutin	Sida: 1(3)
Giltighetstid: 2020-04-01–2022-04-01	Giltighetsområde: Länsövergripande	Version: 1	
Utförd av: Camilla Ed Sjöbäck, nutritionssjuksköterska Anita Jonsson, specialistsjuksköterska	Innehållsansvarig: Ellen Vinge	Dokumentansvarig: Läkemedelskommittén	

Läkemedel för enteral administrering via sond/PEG

Flytande orala beredningar

Kräver i följande fall spädning:

- Beredningar med hög viskositet (tjockflytande) ex Duphalac- preparat
- Orala droppar
- Beredningar med hög osmolalitet, t ex viss sondmat och sorbitolinnehållande läkemedel (Källa: Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation för enteral administrering av läkemedel). Vilka volymer av vatten som ska användas vid spädning beror på kroppsvolym, behov av vätskerestriktion samt sondens dimension.

Tabletter som kan lösas i vatten

Munsönderfallande tabletter kan ofta lösas i mycket små mängder vatten (5-10 ml)

Tabletter som löser sig snabbt och fullständigt i en liten volym (10-30ml) vatten kan lösas upp direkt i en engångsspruta för enteralt bruk.

Brustabletter löses upp enligt anvisning i FASS. För att minska obehag för patienten så ska brustabletterna brusa klart före administrering i sond. Brustabletter måste iordningställas i ett öppet glas/mugg på grund av gasutveckling.

Tabletter som behöver slamas upp eller krossas

Om möjligt slamma upp tabletten direkt i engångsspruta för enteralt bruk.

För tabletter som först behöver krossas:

1. Kontrollera att beredningen får krossas (krossa inte entero- eller depotberedningar)
2. Finfördela tabletten i mortel eller tablettkross, en tablett i taget.
3. Slamma upp i vatten (15-30 ml)
4. Dra upp läkemedel blandat med vatten i engångsspruta för enteralt bruk. Blanda inte flera läkemedel i samma spruta.
5. Spola sonden med vatten mellan varje läkemedel om flera olika läkemedel administreras efter varandra.
6. Spola sonden med 20-50ml vatten före och efter tillförsel.

Hårda kapslar

Kontrollera att kapseln får öppnas/delas. Vissa kapslar kan skruvas isär och innehållet kan tömmas ut och lösas upp i vatten. Depotgranulat får inte krossas men kan slamas upp i vatten.

Oralt pulver

Löses upp i vatten (30-50 ml) före administrering.

Dosgranulat

Löses upp enligt anvisning i FASS.

Depottabletter och **Depotgranulat** får inte krossas. Läkaren bör byta till annan beredningsform, eventuellt byta preparat."

Dessa kan ge problem:

- Filmdragerade tabletter som krossats (*bitar av drageringen kan ge stopp i sonden*)
- Skal från hårda kapslar som krossats (*kan ge stopp i sonden*)

- Tänk på att doseringen av läkemedel kan behöva justeras när man byter administreringsväg.

Vilka volymer av vatten som ska användas vid spädning beror på kroppsvolym, behov av vätskerestriktion samt sondens dimension. Läkare ska göra denna bedömning samt ta ställning till lämpliga läkemedelsberedningar.

För de patienter som ska gå över till sond/PEG är det alltid bra med en granskning av läkemedelslistan. Ofta kan man behöva välja en annan läkemedelsform. Det kan också vara ett bra läge för att rensa bort läkemedel med tveksam nytta för patienten. Och det kan vara bra att bedöma vad som är kompatibelt i sonden, och vad som absolut inte bör kombineras med andra läkemedel.

Vid behov, kontakta **klinikapotekare eller Läkemedelssektionen via telefon 847 26**. För patienter som vårdas i kommunal sjukvård, kontakta ordinerande läkare och vid behov apotekare eller klinisk farmakolog vid Läkemedelssektionen.

Länkar:

<http://www.lakemedelsverket.se/upload/halso-och-sjukvard/behandlingsrekommendationer/ppt/Enteral%201%03%a4kemedelsadministrering%20poster.pdf>

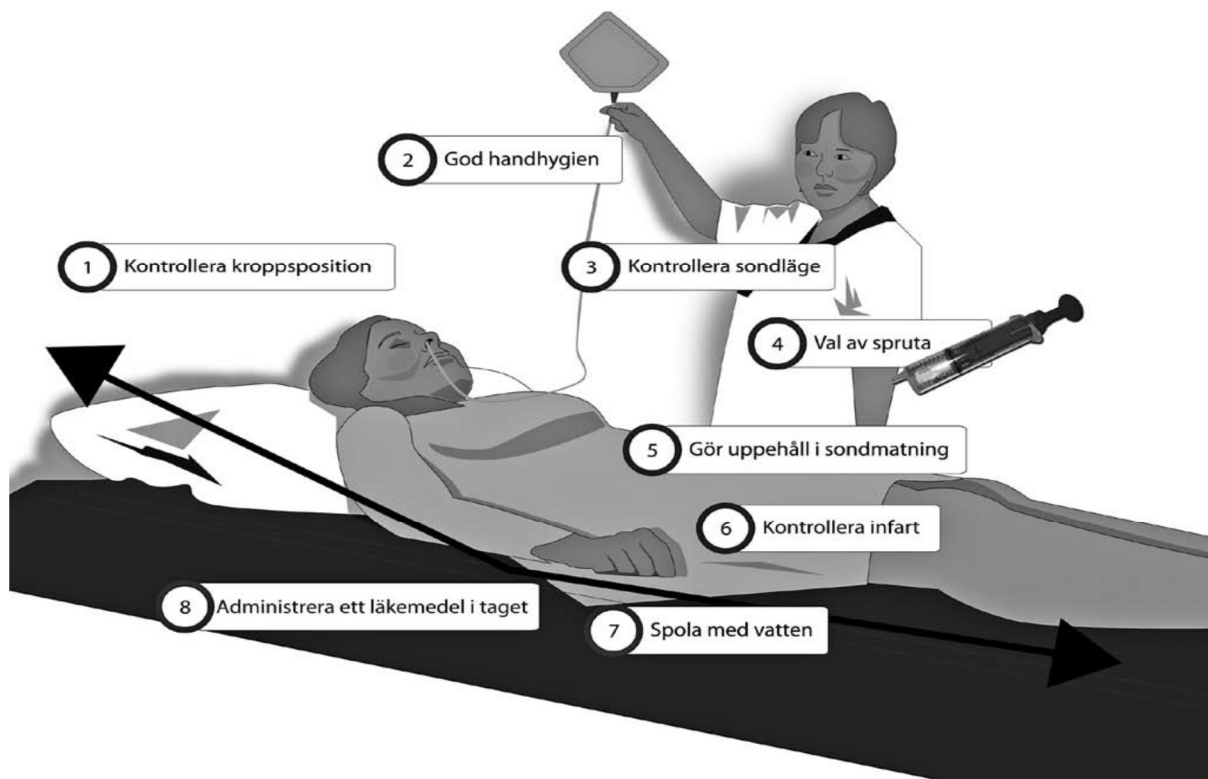
<http://navet.lkl.ltkalmar.se/Vardstod/Lakemedel1/Lakemedelshantering/Hanteringsdokument/>

<http://www.vardhandboken.se/Texter/Nutrition-enteral/Lakemedelstillforsel/>

Information från **Läkemedelsverket 2 : 2013 nytt kunskapsstöd-länk!**

<http://www.lakemedelsverket.se/malgrupp/Halso---sjukvard/Behandlings--rekommendationer/Behandlingsrekommendation---listan/Enteral-lakemedelsadministrering/>

Enteral läkemedeladministrering

1. Vid administrering via sond bör patienten om möjligt vara sittande eller halvsittande (30°–45° höjd huvudända). För vissa patienter är detta kontraindicerat.

2. Arbeta aseptiskt och iaktta noggrann handhygien, desinficera händerna med alkoholbaserat desinfektionsmedel före hantering av läkemedel och material som används. Undvik att vidröra sondöppning, spetsen på sondmatsaggregatet eller sprutans spets med dina händer.

Placera sondmynningen på ett rent underlag.

Kontamineras sondmynningen desinficeras den med desinfektionsmedel innehållande klorhexidin.

3. Kontroll av sondläge ska göras före administrering av läkemedel. Beroende på typ av sond och lokala anvisningar används olika tekniker.

4. Engångssprutor för enteralt bruk ska användas.

5. Gör uppehåll i tillförsel av sondnäring. Som grundregel ska läkemedel aldrig blandas direkt med sondnäring (risk för interaktioner, kontaminering av sondnäring och att patienten inte får i sig hela dosen).

Anpassa om möjligt tidpunkt för administrering av läkemedel som inte bör tas ihop med mat med tidpunkt för byte av nutritionsförpackning.

6. Kontrollera att läkemedlet ges i den enterala infarten. För nutritiva stomier, kontrollera att läkemedel inte ges i ballongventilen (kuffen).

7. Spola sonden med vatten före varje läkemedelsadministrering samt efter avslutad administrering.

8. Ett läkemedel i taget ska om möjligt ges för att förebygga uppkomst av interaktion mellan läkemedel